

25. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

25th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE”

Motivacija u obrazovanju

IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

KNJIGA REZIMEA

Motivation in Education

BETWEEN THEORY AND PRACTICE

BOOK OF ABSTRACTS

Nataša LALIĆ-VUČETIĆ • Dragana GUNDOGAN • Ana RADANOVIĆ
UREDнице/EDITORS

30. oktobar, 2020.

October 30, 2020

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

dr Nataša Lalić-Vučetić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

prof. dr Marko Palekčić

*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Josip Burušić

*Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,
Zagreb, Hrvatska*

dr Zrinka Ristić Dedić

*Institut za društvena istraživanja,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Sofia-Eleftheria Gonida

*Škola psihologije, Aristotelov Univerzitet
u Solunu, Solun, Grčka*

prof. dr Pinar Cavas

*Fakultet za obrazovanje nastavnika, Ege
Univerzitet, Izmir, Turska*

prof. dr Biljana Sladoje-Bošnjak

*Filozofski fakultet Univerziteta u
Istočnom Sarajevu, Pale, Bosna i
Hercegovina*

prof. dr Mojca Jurišević

*Pedagoški fakultet, Univerzitet u
Ljubljani, Ljubljana, Slovenija*

prof. dr Olga Borisovna Mikhailova,

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Sergey Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Biljana Trebješanin

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Beograd, Srbija*

prof. dr Biljana Bodroški Spariosu

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dragica Pavlović-Babić

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Aleksandar Baucal

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dušanka Lazarević

*Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja,
Univerzitet u Beogradu, Srbija*

doc. dr Branislav Ranđelović

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Gordana Čprić

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Slavica Ševkušić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Nataša Lalić-Vučetić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

prof. Marko Palekčić, PhD

*Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb, Zagreb, Croatia*

prof. Josip Burušić, PhD

*Institute of Social Sciences Ivo Pilar,
Zagreb, Croatia*

Zrinka Ristić Dedić, PhD

*Institute for Social Research, Zagreb,
Croatia*

prof. Sofia-Eleftheria Gonida, PhD

*School of Psychology, Aristotle University
of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece*

prof. Pinar Cavas, PhD

*Faculty of Education, Ege University,
Izmir, Turkey*

prof. Biljana Sladoje-Bošnjak, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Eastern Sarajevo, Pale, Bosnia and
Herzegovina*

prof. Mojca Jurišević, PhD

*Faculty of Education, University of
Ljubljana, Ljubljana, Slovenia*

prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Biljana Trebješanin, PhD

*Teacher Training Faculty, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Biljana Bodroški Spariosu, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dragica Pavlović-Babić, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Aleksandar Baucal, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dušanka Lazarević, PhD

*Faculty of Sport and Physical Education,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia*

assist. prof. Branislav Ranđelović, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Gordana Čaprić, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Slavica Ševkušić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

msr Dragana Gundogan

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Sekretar konferencije

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaya 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Fabrisova 10, 11040 Beograd, Srbija

www.ceo.edu.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na istraživanju čiju je realizaciju finansiralo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (br. Ugovora 451-03-68/2020-14/200018).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Dragana Gundogan, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

General Secretary

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Institute for Education Quality and Evaluation, Belgrade, Serbia

Fabrisova 10, 11040 Belgrade, Serbia

www.ceo.edu.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of research which was funded by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (Contact No. 451-03-68/2020-14/200018).

ISTRAŽIVANJE AKTIVNOSTI UČENIKA U NASTAVI – METODOLOŠKE DILEME

Brane R. Mikanović i Kristijan B. Popović**

Filozofski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

Aktivnost učenika u nastavi se definiše kao delovanje, kritičko razmišljanje, te pokazivanje inicijative za samostalno rešavanje zadataka i drugih problemskih situacija u nastavi. Aktivnost učenika u nastavi determinisana je brojnim faktorima. Istraživački radovi pokazuju da se najčešće izdvajaju motivacija za nastavu, osposobljenost za učenje, pozicija učenika u nastavi i inoviranost nastave. U tim radovima nisu uočljive implikacije za metodologiju pedagoških istraživanja, posebno u smislu u koje vreme i na koji način istraživati aktivnost učenika u nastavi. Cilj rada je da se uporede istraživački nalazi (faktori koji determinišu aktivnost učenika u nastavi, razlike između stavova učenika o tome koliko su aktivni u nastavi u odnosu na pol i školski uspeh učenika) dobijeni tokom dva merenja, na početku i na kraju školske godine, te da se ukaže na određene implikacije i uočene metodološke dileme. Uzorak istraživanja čini 104 učenika petog razreda, koji su na početku i na kraju školske 2018/2019. godine popunjavali Skalu aktivnosti učenika u nastavi – SAUN. Skala Likertevog tipa koja sadrži 40 tvrdnji konstruisana je za potrebe istraživanja, sa reliabilnošću $\alpha=0,89$ na prvom merenju i $\alpha=0,95$ na drugom merenju. Postupkom faktorske analize na prvom merenju identifikovano je pet faktora koji determinišu aktivnost učenika u nastavi: nezainteresovanost za nastavu, izbegavanje aktivnosti u nastavi, odgovornost prema obavezama, optimalno prihvatanje obaveza i pasivna pozicija u nastavi (51,1% zasićenost varijanse) i na drugom merenju dva faktora: pasivan odnos prema obavezama u nastavi i zainteresovanost za nastavu (53,65% zasićenost varijanse). Stavovi učenika o tome koliko su aktivni u nastavi na prvom i na drugom merenju u odnosu na pol ne razlikuju se statistički značajno, dok se u odnosu na školski uspeh učenika na oba merenja statistički značajno razlikuju na nivou 0,01. Na drugom merenju identifikovani su pozitivniji stavovi o aktivnosti učenika u nastavi u odnosu na prvo merenje. Pedagoški smisao istraživanja aktivnosti učenika u nastavi na početku i na kraju školske godine nije isti. Rezultati istraživanja su implikativni za koncipiranje različitih metodoloških pristupa istraživanju aktivnosti učenika u nastavi.

Ključne reči: aktivnost učenika u nastavi, zainteresovanost učenika u nastavi, metodološke dileme.

* E-mail: brane.mikanovic@ff.unibl.org

RESEARCH OF STUDENT ACTIVITY IN TEACHING - METHODOLOGICAL DILEMMA

Brane R. Mikanović and Kristijan B. Popović**

Faculty of Philosophy, University in Banja Luka, Banja Luka, Bosna and Hercegovina

Student activity in teaching is defined as action, critical thinking, and showing initiative for independent solving of tasks and other problem situations in teaching. The activity of students in teaching is determined by numerous factors. Research papers show that the most common factors are motivation for studying, ability to learn, position of students in teaching and innovative teaching. In these researches, there are no noticeable implications for methodology of pedagogical research, especially in terms of when and how to research the activity of students in teaching. The aim of this paper is to compare research findings (factors that determine student activity in teaching, differences between students' attitudes regarding teaching activity in relation to gender and student achievement) with two measurements, at the beginning and at the end of the school year, and to point out certain implications and observed methodological dilemmas. The research sample consists of 104 fifth grade students, who at the beginning and at the end of the school year 2018/2019 filled in the *Scale of Student Activities in Teaching - SAUN*. The Likert-type scale with 40 statements was constructed for research purposes, with reliability of $\alpha=0.89$ at the first measurement and $\alpha=0.95$ at the second measurement. The factor analysis procedure at the first measurement identified five factors: lack of interest in teaching, avoidance of teaching activities, responsibility for obligations, optimal acceptance of obligations and passive position in teaching (51.1% saturation of variance), and at the second measurement two factors: passive attitude towards teaching obligations and interest in teaching (53.65% saturation of variance) that determine the activity of students in teaching. Students' attitudes regarding teaching activity at the first and second measurements in relation to gender do not differ statistically significantly, while in relation to the school success of students at both measurements they differ statistically significantly at the level of 0.01. The second measurement identified more positive attitudes regarding student activity in teaching compared to the first measurement. Pedagogical meaning of researching student activity in teaching at the beginning and at the end of the school year is not the same. The research results are implicit for designing different methodological approaches to the research of student activity in teaching.

Keywords: student activity in teaching, interest in teaching, methodological dilemmas.

* E-mail: brane.mikanovic@ff.unibl.org

KNJIGA REZIMEA

25. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa”

MOTIVACIJA U OBRAZOVANJU: IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

Izdavač

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača

Nikoleta Gutvajn

Urednice

Nataša Lalić-Vučetić

Dragana Gundogan

Ana Radanović

Tehnički urednik

Ana Radanović

Lektor

Jelena Stevanović

Prevodilac

Biljana Vrcelj

Tiraž

80

Dizajn korica i grafička obrada

Branko Cvetić

Štampa

Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-151-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

159.947.5-057.874(048)
37.015.3:159.953.5(048)
159.947.5-057.875(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (25 ; 2020 ; Београд)

Motivacija u obrazovanju između teorije i prakse : knjiga rezimea /
25. Međunarodna naučna konferencija "Pedagoška istraživanja i
školska praksa" = Motivation in Education Between Theory and
Practice : book of abstracts / 25th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednice; editors Nataša
Lalić Vučetić, Dragana Gundogan, Ana Radanović. - Beograd : Institut
za pedagoška istraživanja, 2020 (Beograd : Kuća štampe plus). -
101 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 80. - Напомене
и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-151-7

а) Ученици -- Мотивација -- Апстракти б) Учење учења -
- Апстракти в) Студенти -- Мотивација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 23792905